

INFORMATOR NSPRV

BESPLATAN PRIMERAK

sindiso@ptt.yu
www.nsprv.org

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 3 • JANUAR 2009 • BROJ 20

КАКО ЈЕ СВ. САВА ПОСТАО ШКОЛСКА СЛАВА

Заслуга што је Свети Сава постао школска (ученичка) слава, која се тако често погрешно поистовећује са еснафском славом наставника - Сабор српских светитеља и учитеља) превасходно припада земунском проти Јефтимiju Ивановићу. Ивановић је пре службовања у Земуњу био шидски прота, а пре Шида Ђаковао је у манастиру Кувеждин. У том манастиру, манастирска слава био је управо Свети Сава, одакле му је, сасвим сигурно, дошао подстицај за његово деловање.

(Насиџавак на сџр. 2)

ПКУ - КУ КОЈИ ТО НИЈЕ

После више месеци јавних (и тајних) договорања и преговарања, у петак 19.12.2008. године, док је већинска Србија славила Никољдан, утврђен је коначан текст Предлога ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. Иако су својим неразумним трчањем за „голубом на грани“ оставили запослене у просвети и без „врапца у руци“ тзв. репрезентативни (репрезентативност им је истекла 12. септембра) сада тврде „да се више и није могло“. Било како било последице су већ видљиве, јер је један број локалних самоуправа одбио да плаћа одређене бенефите утврђене ПКУ (међу првима и Град Сомбор, који је одбио плаћање новогодишњих пакетића, из разлога истека ПКУ. Сада и друге општине (и градови) доводе у питање и исплату јубиларних награда). Од амбициозних решења која су фигурирала током тзв. преговора, у прихваћени Предлог ПКУ, готово и ништа није ушло.

(Насиџавак на сџр. 3)

ИНФЛАЦИЈА 10,9%

Цене на мало роба и услуга у Републици Србији у децембру 2008. године у просеку су ниже за 1,0% у односу на претходни месец (цене роба ниже су за 1,5%, док су цене услуга повећане за 0,2%). У децембру 2008. године у односу на исти месец 2007. године цене на мало су повећане за 6,8%. Просечни годишњи раст цена на мало у 2008. години износи 10,9%.

(Насиџавак на сџр. 10)

ПОШТОВАНЕ КОЛЕГИНИЦЕ И КОЛЕГЕ,
ОД 17. НОВЕМБРА 2008. ГОДИНЕ
ДНЕВНЕ ВЕСТИ МОЖЕТЕ ЧИТАТИ НА
НАШЕМ САЈТУ www.nsprv.org

ОБЕЋАЊЕМ МИНИСТРА ИЗБЕГНУТ ШТРАЈК!!!

Представници „репрезентативних“ синдика-та запослених у образовању (СОС и „Независност“ истекла репрезентативност 12. септембра 2008. године, а УСПРС ових дана) договорили су са Министарством просвете о садржају Посебног колективног уговора за ОШ, СШ и домове ученика, саопштило је министарство, а потврдила и УСПРС.

(Насиџавак на сџр. 4)

БУЏЕТ УСВОЈЕН У 5 ДО 12

Очекивано и радикали су попустили и... Србија неће имати привремено финансирање. Наводно, имаће редовно!!! Наиме, након радног викенда у понедељак 29. децембра, сада већ прошле, године, касно увече око 22 и 30 (дакле, свега сат и по пре истицања крајњег рока) Народна скупштина РС усвојила је Закон о буџету за 2009. годину. Претходно је постигнут компромис са опозиционим странкама, које су повукле своје амандмане и тиме омогућиле да уопште и дође до гласања. За буџет је гласало 129 (од 150) присутних у сали, а 21 посланик је био против.

Гласању нису присуствовали посланици СРС и „Напредњаци“. На тај начин буџет је усвојен у последњи час.

(Насиџавак на сџр. 5)

СРПС УПИСАН У РЕГИСТАР

Након Споразума о сарадњи и удруживању, деловању кроз КО НСПРВ и СОБ и Оснивачког конгреса СрпС-а, министарство за рад и социјалну политику је регистровало СрпС - нови Синдикат радника у просвети Србије. Решење о упису објављујемо на страницама нашег листа. Захваљујемо свим члановима који су нам, сво време, веровали и који су заједно са нама издржали бројне и некоректне притиске и спорења од бивших колега, који ће ипак хтели - не хтели морати пред Одбор за утврђивање репрезентативности.

(Насиџавак на сџр. 6)

МОРАТОРИЈУМ НА ОКУ

Министар Расим Љајић изјавио је да су социјални партнери, на састанку на експертском нивоу, постигли висок степен сагласности и да ће разговори бити настављени. Већи део будућег споразума о даљем развоју социјалног дијалога и Анексу ОКУ је усаглашан, а остала спорна питања биће разматрана на нивоу Колегијума (!!!) Социјално-економског савета», рекао је Љајић не прецизирајући која су питања још неразрешена.

(Насиџавак на сџр. 8)

KAKO JE SV. SAVA POSTAO ŠKOLSKA SLAVA

U korist nauke i prosvete

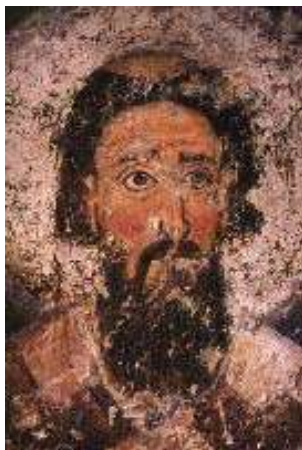
Prva srpska škola u Zemunu, Njegoševa 45

Zasluga što je Sveti Sava postao školska (učenička) slava, koja se tako često poistovećuje sa esnafskom slavom nastavnika - Sabor srpskih svetitelja i učitelja) prevashodno pripada zemunskom proti Jeftimiju Ivanoviću. Ivanović je pre službovanja u Zemunu bio šidski prota, a pre Šida dakovao je u manastiru Kuveždin. U tom manastiru, manastirska slava bio je upravo Sveti Sava, odakle mu je, sasvim sigurno, došao podsticaj za njegovo delovanje. Na inicijativu Jeftimija Ivanovića došlo je 1. novembra 1812. godine do osnivanja Srpskog crkvenoškolskog fonda, a osnovni dokument o njegovom ustanovljenju potpisali su, uz protu, parosi Jelisije Petrović i Konstantin Rakić kao i drugi ugledni građani Srbi. Posebno je tom prilikom 8. tački Ustava naglašeno da se Savindan u srpskim školama u Zemunu ima uvek i na isti način proslavljati i obeležavati: spominjanjem svih priložnika, živih i mrtvih, kratkom besedom u kojoj će jedan učenik izreći zahvalnost svim "fundatorima" a u korist "nauke i prosvete". U Zemunu relativno rano nastaju ustanove za osnovno obrazovanje mladeži, što se može pripisati opštem razvoju prosvete u monarhiji Habzburgovaca, gde posle 1774. godine to postaje državna briga u skladu sa principima "prosvetnog apsolutizma". Do početka i u prvoj deceniji 19. veka nastava za srpske dečake odvijala se u školi kod Nikolajevske crkve u Donjem gradu (podignuta oko 1745. godine), dok je u Gornjoj Varoši (Jozefštat) posle 1799. godine otvorena škola za koju su njegovi stanovnici odobrenje dobili od mitropolita Stratimirovića. Prvi učitelji bili su sveštena lica, a prve škole nastaju u blizini verskih središta. Kako srpski učitelji, za razliku od nemačkih, nisu bili plaćeni preko državnog erara, to su sredstva pristizala od priloga roditelja učenika i crkvenih prihoda.

Sama proslava Sv. Save postala je "proslava nacionalna, praznik maternjeg jezika, slovenske ideje, slovenskog jedinstva i nade u bolju budućnost, naročito u našim krajevima izloženim kulturnom nasilju zapadnih naroda, ni malo boljih, kao gospodari, od Turaka."

Stožer pravca prosvetnog

"Sveti Sava je", piše dr Tihomir Ostojić, "i položio najširi temelj grčkovizantijskoj prosveti među Srbima. On je konačno utvrdio ono što se dotle kolebalo, on je stožer oko kojega se prosvetni pravac srpskog naroda odlučno savio na

jednu određenu stranu da ju više nigde ne ostavi. Prosvetni pravac grčkoga hrišćanstva koji je još i danas tako moćan u srpskom narodu, on je utvrdio, on je izvojevao samostalnost srpske crkve, koja je bila duhovna država i odbrana narodu, pošto Turci uništiše političku državu; on je započeo i književnost koja je u tom pravcu tekla sve do Dositaja, u svem pravoslavnom delu našeg naroda. Njegov rad je na vekove unapred odredio pravac rada i mišljenja srpskog naroda. Ona se (vizantijska prosveta) radi blizine i raznovrsnih sveza morala sresti sa srpskim narodom. Pa kad se poredi srpsko, ondašnje, varvarstvo sa vizantinizmom, koji je tek ipak hrišćanstvo, onda nema sumnje da je to bila još i dobit za srpski narod. Eto to je onaj Savin vizantinizam, da bogme stotinu puta prekupan u krvi, i suzama, stotinu puta usijan u ognju srpskih domova i zadužbina srpskih vladara..."

Da zvono svakog rodoljupca pozove

"Srpske novine" iz 1847. godine u broju 8. daju prikaz ove proslave u Zemunu, ističući to kao primer koji bi trebalo da slede sve crkveno-školske opštine: „Na dan Sv. Save drži blagočestivo obšestvo zemunsko pod predsedateljstvom gospodina protoprezvitera zemunskog u sali svoju skupštinu, koju u osam sati oglasi veliko zvono i svakog rodoljupca na skupštinu pozove, gde jedno muško dače shodnim slovom toržestvo otvori, pa zatim jedno žensko dače pobuditelno slovo izgovori. Posle budu dve pesme od dece učenika trogatelno odpojane, koje se na svetog oca Savu i dobrodeteli srpskog naroda, koji se kroz tolika burna vremena u narodnosti svojoj nepovredivo i junački održao, voznese. Sad jedan od kuratora, kojih ima šest, školskog fonda pročita ustav fonda i sve rodoljubive priložnike, žive i mrtve, sa njini prilozima. Po svršetku ponudi g. predsedatelj prisustvujuće rodoljupce na žertvodanije koje se od pojanjem mnogoljestvija prenosi... Kad se prilozima prime, onda sva skupština ide u crkvu na Božanstvenu liturgiju. Posle službe Božije poji se "Tebe boga hvalimo" i čitaju se molitve za dobar uspeh srpskog prosvete..."

Beseda

Beseda kod proslave Sv. Save u srpskim školama u Zemunu uvedena je kasnije po osnivanju Srpske crkveno-pevačke zadruge (1864. godine) a postoji podatak da za slavu za to pripada parohu Joci Jovanoviću. Sigurno je, međutim, da je njen prihod bio namenjen siromašnim đacima i da je npr. 1872. godine on iznosio 650.01 f kao jedan od "Crkveno-školskih fondova kojima zemunska pravoslavna opština rukuje".

Iako je neposredni povod pojave besede kod obeležavanja najvećeg praznika u srpskim školama, bio materijalne prirode, ona je vremenom zauzela važno mesto i dobila svoju pedagošku, etičku i estetsku dimenziju. Sačuvana nam je ona govorena 1900. godine koju je sastavio Teodor Panić, učitelj iz Zemuna. Na prvom mestu bilo je spominjanje imena i dela Sv. Save:

"Poštovani zborni, evo dođosmo iz hrama Božijeg u hram prosvete da i ovde pro-

slavimo uspomenu osnivača prve srpske škole i prosvete. Uznoseći slavu i hvalu današnjem našem svetitelju, dokazujemo mi, dokazuje ceo srpski narod da je dostojan takovih velikana, kao što bijaše Sv. Sava jer ume da ceni i uvažava neizrecive zasluge i žrtve, koje je Sv. Sava na oltar sreće i napretka srpskog naroda prineo..."

Pitanjima proslave Svetog Save u Zemunu bavio se i Zbor srpskih učitelja zemunskih (osnovan 1870. godine) svake školske godine uoči praznika 14. januara. Zapisnik Četvrtre redovne sednice ovog tela, koje je rukovodilo radom srpskih škola, od 11/23. decembra 1885. godine sadrži detaljan opis predviđenog programa, čije je izvođenje bilo prepunjeno talentovanim đacima. Ovom prilikom sačinjen je i izbor deklamacija: "Dukino stradanje" od Jovana Jovanovića Zmaja, "Pesma o pesmi" i "Molitva male Danice" od istog autora, dok je za kraj bilo predviđeno čitanje "Pazara" (iz "Nevena").

Ko je autor svetosavske himne

Pesma, koja je vremenom postala himna Sv. Savi i deo svih priredbi posvećenih prvom srpskom prosvetitelju, premijerno je izvedena 1839. godine u Segedinu od strane slušalaca "filozofije o pričasnim" na horu segedinske crkve. Zasluga za to pripada ondašnjem segedinskom katiheti Pavlu Stamatoviću. Jovan Đorđević, u jednom prilogu u "Brankovom Kolu" pita se koji je tekst stariji i ko bi mogao biti autor lepe, dirljive melodije, ali s pouzdanjem tvrdi da je "srpski" tekst većim delom od Stamatovića i navodi ga fragmentarno, prema sećanju:

*Uskliknimo s ljubavlju
svetitelju Savi,
Srpske crkve vrhovnoj
svetiteljskoj glavi,
Tamo venci, tamo slava
Gde nam srpski pastir
Sava,
Pojte mu Srbi pesmu
i utrojte.
Puna jesi košnica,
trudoljubna Srbijo,
Sa svih strana svi Srbi i ti ljupki Srem
K nebu glave podignite
Savu tamo ugledajte
Savu srpsku slavu pred prestolom Tvorca.*

Školska slava Sv. Sava, čiji je začetak bio u Zemunu daleke 1812. godine, vrlo brzo je prenet i u druge zemlje gde su Srbi živeli i dobila smisao i značaj koji pripada ulozi i mestu Rastka Nemanjića u nacionalnoj tradiciji, duhovnoj i materijalnoj istoriji. Već 1823. godine u Srbiji, gde je uveliko odmakla nacionalna i politička emancipacija, knez Miloš naređuje da se ovaj svetac obeležava po školama, a namesništvo njegovog sina Mihaila to zakonski reguliše 1840. godine; tom prilikom je usvojena praksa svetosavske proslave i u gimnazijama u Srbiji.

Knez Miloš je naredbom od 5. februara 1827. godine proglasio dan Svetog Save za neradni, a onima koji ne bi tog dana došli u crkvu ili dućan zatvorili odredio da "ne samo globu crkvi plate, no i apsom i telesnom kaznom kaštigovani budu"

Namesništvo kneza Mihaila Obrenovića je 2. januara 1840. godine odredilo da se Sveti Sava ima smatrati za školskog patrona. Tada su i uvedene školske proslave.

ПКУ - КУ КОЈИ ТО НИЈЕ

(Наставак са стр. 1)

Тако ће се и даље основица за обрачун и исплату зарада одређивати Закључком владе, а коефицијенти Уредбом владе. Једино што би могло се прихватити, као позитивно, је део ПКУ који се односи на Престанак потребе за радом запосленог, који запосленима гарантује какву такву сигурност, али само од самовоље директора, а не и сигурност радног места. Наравно, све то уз услов да Законодавни одбор да сагласност на текст који су „репрезентативни“ синдикати потписали и тиме створи обавезу министру просвете да и он ПКУ потпише. По објављивању у „Службеном гласнику РС“, у том случају, и по истеку 8 дана ствари би се вратиле на „статус Q“, а запослени не би добили ништа ново. Наиме, потписници ПКУ су следили траг њихових централа па су и они одустали од „регреса“ и „топлог оброка“, као и од већег процента за минули рад.

Нека права су и погоршани, попут права која се тичу права запосленог за време трајања и учешће у штрајку (стари члан 47. а нови члан 46.). Потписници су се једино трудили рачуна да постоје и други синдикати попут СРПС-а који репрезентативан на националном нивоу, у Београду и Војводини, али и други који нису репрезентативни на свој територији, али јесу у локалним срединама, па им према томе припадају сва права.

У Предлогу ПКУ за запослене у основним и средњим школама зарада се сада зове плата, а послодавац више није директор установе него сама установа. Уведе се на „мала врата“ и увек спорни „активи директора“ (члан 5. ПКУ) иако је свима јасно да су ово неформалне групе грађана, које су додуше егзистирале са више или мање утицаја на образовну политику у својим срединама, али у принципу на штету запослених. До сада активи нису били помињани ни у једном законском нити подзаконском акту, па им давање значаја у смислу институционализације отвара простор да то сутра и постану.

Радни однос ће се убудуће заснивати Уговором о раду (раније решењем). Што се тиче радног времена оно ће износи 40 часова, пошто је брисана стара одредба која је дозвољавала и краће радно време, али не краће од 36 часова.

Прековремени рад је дефинисан на исти начин, једино је додата одредба да је запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена и то у раније наведеним случајевима, али и за време квалификационог испита.

Годишњи одмори су уређени на исти начин, уз измену да се допринос рада утврђује вољом послодавца (општим актом послодавца, а раније Колективним уговором код послодавца) (члан 14).

Што се тиче плаћеног одсуства (члан 16.) нова ставка је да запослени има право у случају порођаја члана уже породице (!), а права одсуства у случају елементарне непогоде, учествовања у културним и спортским

приредбама и коришћење рекреативног одмора није више 5, 2, односно 7 радних дана већ до 5, до 2, односно до 7.

Да преговарачи имају намеру и да помете чланове уже породице у иностранству (до 3 месеца) види се из нове тачке 5 (члан 17), који су синдикалци „потурили“, а министар прихватио. Нејасно је како се ова тачка може изједначити са претходним (дошколовавање, израдом магистарског и докторског рада или учешћа у научноистраживачком пројекту).

У члану 22. „репрезентативни“ синдикати су се определили против институција колективног преговарања и уместо да институтирају да се плата запосленог може повећати (до 30%) из сопствених прихода на основу Колективног уговора, прихватили су да се то може учинити, али Општим актом установе. На тај начин и у овом случају појачавају улогу директора, а миноризују улогу синдиката.

Што се тиче минулог рада запослени ће и даље добијати 0,4% за сваку навршену годину. Дакле, опет ће запослени пред пензијом у односу на почетника имати занемариво увећање између 12 и 16% (за 30, односно 40 година стажа).

Брисана је и одредба да запосленом припада увећана плата за рад у сменама (раније 26%), као и право на накнаду плате у случају давања органа у хуманитарне сврхе.

Уколико се усвоји члан 26. у предложеном облику, послодавац установе ће морати запосленом да обезбеди накнаду трошкова за кориштење сопственог аутобила у износу од 30% цене једног литра горива по пређеном километру. Нејасно је одакле и зашто толико, јер од исте такве одредбе су раније одустали и народни посланици, а и све друге организације плаћају знатно мање, па чак и сами потписници. Међутим, оно што је важније, у том истом члану, накнада трошкова за месечну исхрану (тзв. топли оброк) и накнада трошкова за кориштење годишњег одмора (тзв. регрес) сачекаће судбину ОКУ за коју је сада извесно да је „мрка капа“ и да запослени у просвети, као уосталом и сви други запослени немају шта да очекују што им ових дана најављују сви министри (Драгутиновићева, Цветковић, Љајић и др.), а право ће бити суспендовано и закључивањем Социјалног пакта.

Право на солидарну помоћ је умањено пошто је прихваћена одредба да се убудуће породици запосленог у случају смрти брачног друга (или детета) не исплате сви трошкови сахране, већ само дана најављују сви министри (Драгутиновићева, Цветковић, Љајић и др.), а право ће бити суспендовано и закључивањем Социјалног пакта.

Право на солидарну помоћ је умањено пошто је прихваћена одредба да се убудуће породици запосленог у случају смрти брачног друга (или детета) не исплате сви трошкови сахране, већ само дана најављују сви министри (Драгутиновићева, Цветковић, Љајић и др.), а право ће бити суспендовано и закључивањем Социјалног пакта.

Уместо божићне, запослени ће убудуће добијати новогодишњу награду. О овогодишњој одлучује влада у четвртак (члан 31).

Најважнији део ПКУ је поглавље 4, којим се у члану 33-35 уређује Престанак потребе за радом запосленог и критеријуми. Новина је да се више вреднује свака година рада у установи (сада са 0,35 бодова, раније 0,25), као и добија више бодова за резултате на такмичењима и допринос педагошком раду.

Из Колективног уговора брисана је одредба да организовање штрајка и учешће у штрајку не представља повреду радне обавезе (стари члан 47) и додата одредба да запослени за време проведено у штрајку неће имати право на зараду (став 2, члан 46). Нејасно је зашто Синдикат сам себи „везује руке“ позивајући се на Закон о раду и Закон о штрајку када је познато да смо се све ове године (од 1996. године када је и ступио на снагу Закон о штрајку) борили да се он и укине и да се запосленима врати право на штрајк које му је овим („Лилићевим законом“) узурпирано.

У поглављу 7, Синдикат запослених тзв. репрезентативним дискриминишу друге синдикате пошто утврђују права и увећану зараду од 12% само за „потписнике“ овог уговора. Заборављајући да је то директно у супротности са Законом о раду, који препознаје и репрезентативност у установи и/или на одређеној територији.

Сасвим сигурно да ће СрпС, уколико овакве дискриминаторске одредбе прођу покренути заштиту уставности и законитости, али и тражити да спорне одредбе измене. Међутим, у овом тренутку СрпС цени да је важније имати било какав ПКУ него никакав. Из тог разлога неће кочити закључивање иако је недвосмислено јасно да се ради о нелегитимним представницима запослених у просвети.

Што се тиче закључивања за ПКУ за запослене у универзитетском образовању ту је све спорно пошто је оцепљено крило СОС-а Синдикат универзитетског образовања које представља Јелена Бојковић доказало репрезентативност и које не прихвата да потписник овог Колективног уговора буде СОС и наравно Бранислав Павловић и Војкан Јовановић који представљају део овог синдиката који је остао у СОС-у и који више није репрезентативан. Независност и УСПРС никада и нису били репрезентативни у овом сектору.

Законодавни одбор ће се о Предлогу ПКУ за основне и средње школе и домове ученика изјашњавати у петак, а влада ће у четвртак донети закључак о исплати једнократне помоћи којом ће „једним ударцем убити две муве“, односно измирити тражено дуговање (не и повишицу) по основу уштеда у 2008. години и исплатити новогодишњу (божићну, односно светосавску) награду запосленима. Уколико законодавство прихвати Предлог ПКУ може се већ следеће седмице очекивати и потписивање и ступање на снагу бар ПКУ који „покрива“ највећи део запослених у просвети (ОШ, СШ и домове).

Хаџи Здравко М. Ковач

OBEĆANJEM MINISTRA IZBEGNUT ŠTRAJK!!!

**Dogovor spasao „štrajkače“
(Nastavak sa str. 1)**

Predstavnicima „reprezentativnih“ sindikata zaposlenih u obrazovanju (SOS i „Nezavisnost“ istekla reprezentativnost 12. septembra 2008. godine, a USPRS ovih dana) do-

govorili su sa Ministarstvom prosvete o sadržaju Posebnog kolektivnog ugovora za OŠ, SŠ i domove učenika, saopštilo je ministarstvo, a potvrdila i USPRS. Na razgovoru u Ministarstvu prosvete su bili predstavnici Unije sindikata prosvetnih radnika Srbije, Sindikata obrazovanja Srbije i Granskog sindikata prosvetnih radnika Srbije „Nezavisnost“. Tzv. reprezentativni sindikati su po principu „daj šta daš“ prihvatili „krunji“ PKU koji ne samo da neće regulisati ni „topli obrok“, minuli rad, „regres“ već je zaposlene u prosveti ostavio i bez jubilarne nagrade u 2009. godini. PKU, kako je poznato od ranije, ne sadrži koeficijente za obračun i isplatu plata, a ni osnovicu za obračun i isplatu plata (cenu rada), te bi stoga bilo ko ozbiljan mogao ovaj dokument i nazvati Kolektivnim ugovorom. Kako ovaj dokument sadrži i diskriminaciju ostalih sindikata, a favorizuje „potpisnike“ ugovora uslediti će i tužbe protiv potpisnika Ustavnom sudu Srbije.

Kako je već ranije najavio predsednik GSPRS „Nezavisnost“ dr Tomislav Živanović „reprezentativni“ sindikati prosvete pristali su na to da isplata jubilarne nagrade zaposlenima u obrazovanju bude odložena za godinu dana“. Dakle i ovo pravo će biti samo „mrtvo slovo na papiru“, a ne i u džepu jubilaraca. Nesuđenim štrajkačima očigledno je „pao kamen sa srca“ jer je ovim dogovorom stvorena mogućnost da nastava počne kako je planirano, štrajka neće ni biti, a kako smo javljali izgleda da nikom ozbiljno štrajk i nije padao na pamet. Bile su to samo pretnje „praznom puškom“ tako da je svima laknulo. Kako drugačije protumačiti odustanje od gotovo svih zahteva i povratak u klupe i bez potpisa, uz samo usmene garancije. Naime, očekuje se da Vlada Srbije, u četvrtak 22. januara og, raspravila o PKU, a u petak 23. januara da se PKU i potpiše, navodno zajedno sa Protokolom o zaradama za 2009. godinu.

OTVORENO PISMO

**Jedne favorizuje, druge
diskriminiše**

Svim analitičarima i zainteresovanim koji prate sindikalnu scenu više je nego li jasno da neprincipijelna koalicija „reprezentativnih“ sindikata, u periodima kad se međusobno ne sukobljavaju i ne napadaju, predstavlja ministrov „izabrani narod“ i sa ministrom se dogovara, a možda će i da potpiše KU u kojem nema ni minimalnih prava za zaposlene, ali se zato taj dokument korist kao sredstvo borbe „potpisnika“ protiv drugih, kako oni kažu „žutih“ sindikata. Iz tog razloga, a u svrhu zaštite ustavnosti i zakonitosti Srpske je uputio pismo ministru prosvete i zakonodavnom odboru. Pismo objavljujemo u celini.

N/r dr Žarku Obradoviću, ministru prosvete

Poštovani,

Kako neslužbeno saznajemo, danas ili sutra, trebalo bi da u ime vlade Republike Srbije potpišete PKU za osnovne i srednje škole i domove učenika, te kako nije postojala mogućnost da uspostavimo kontakt putem protokolarnе dostave, prisiljeni smo

da Vam se obratimo putem e-mail-a. Mislimo da forma nije presudna već ono na šta želimo da Vam ukažemo. Drugi potpisnici PKU trebali bi da budu tzv. reprezentativni sindikati u delatnosti: USPRS, SOS i GSPRS „Nezavisnost“. I ranije smo Vas upozoravali da je sindikatima Nezavisnost i SOS istekla reprezentativnost još 12. septembra 2008. godine i da novu reprezentativnost nisu potvrdili na način kako je to regulisano Zakonom o radu. U međuvremenu smo zatražili i da Sindikat radnika u prosveti Srbije (SrpS) sudeluje u socijalnom dijalogu, jer je njegov legitimitet upravo i potvrđen upisom u Registar sindikalnih organizacija rešenjem ministra za rad i socijalnu politiku od 23.12.2008. godine. Zbog činjenice da SrpS ima više nego li dovoljan broj članova za reprezentativnost i zbog toga što samo iz tehničkih razloga nije mogao to i da dokaže na Odboru za utvrđivanje reprezentativnosti, ovaj Sindikat nije ništa manje relevantan od ovih koje ste uveli u pregovarački proces iako su izgubili reprezentativnost i poseduju pristupnice koje su starije i od deceniju.

Moguće je da ne bi posebno ni intervenisali, jer smatramo da je bolje da zaposleni dobiju ikakav nego da nemaju KU. Nažalost, u Predlogu PKU koji je navodno usaglašen od strane socijalnih partnera, nalaze i odredbe koje diskriminišu sindikate i članove sindikata koji nisu potpisnici PKU, a što je ne samo u suprotnosti sa Zakonom o radu, već i sa Ustavom RS. Na taj način „krunji“ PKU (bez regulisanog „toplog obroka“, „regresa“, većeg procenta za minuli rad, bez koeficijenta za obračun i isplatu plata, bez osnovice za obračun i isplatu pla-

ta...) i nije KU, već sredstvo borbe tzv. reprezentativnih sindikata protiv onih koji to, po njima, ali i Vama, nisu i njihovih članova, kao i protiv interesa svih zaposlenih u delatnosti.

Vama je dato u nadležnost da se starate o zakonitosti, a ne da kršite Zakon i Ustav, podilazeći interesu sasvim izvesno nereprezentativnih organizacija stavljajući se nekritički na njihovu stranu. U jedno možete biti potpuno sigurni, a to je da ćemo u ime naših 15000 članova i u ime više od 11000 članova SrpS-a u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika, protiv svih potpisnika pokrenuti sva legalna zakonska sredstva za zaštiti zakonitosti i ustavnosti i protiv diskriminacije zaposlenih u delatnosti koje na ovaj način svesno diskriminišete.

Iz tog razloga zahtevamo da i predstavnik SrpS-a bude prisutan zaključivanju PKU za osnovne i srednje škole, kao i da se sporni članovi PKU usklade sa Zakonom i međunarodnim konvencijama. O svemu ovome već smo obavestili Zakonodavni odbor Narodne skupštine.

Ukoliko se i ovaj put oglušite na naš dopis i porred svega zaključite PKU sa nereprezentativnim organizacijama, a na štetu svih zaposlenih u prosveti, angažovaćemo se dodatno da informišemo sve zaposlene o načinu kako i Vi i pomenuti sindikati „štite“ interes radnika u prosveti i pozvati ih na štrajk početkom nastave u drugom polugodištu tekuće školske godine.

U Beogradu, 30.12.2008.g.

Hadži Zdravko M. Kovač
Generalni sekretar SrpS

SAD SVI PERU RUKE

Svojim nečinjenjem i nepoštovanjem zakonskih rokova tzv. reprezentativni sindikati u prosveti (reprezentativnost im je istekla 12. septembra) nisu Posebnom kolektivnom ugovoru potpisali produžen rok za važenje i time su zaposlene u prosveti ostavili bez onih prinađenosti koje su utvrđene tim dokumentom. Procena da će biti lakše zaključiti nov Kolektivni ugovor pokazale su se loše, a posledice nepostojanja bilo kakvog KU su nesagledive. Doduše, vlast se još uvek ponaša kao da je KU važeći (iako je istekao 15. oktobra), ali u slučaju kršenja prava zaposlenog (koja se nažalost svakodnevno dešavaju i brojno uvećavaju) sudski sporovi ne garantuju „da će krava biti naša“ jer sudovi ipak sude po „slovu“ Zakona (i/ili KU). Za poslodavca u ovom slučaju vladu RS sve je sporno što iziskuje nova budžetska sredstva i ovih dana u javnosti oni to jasno i glasno saopštavaju. Kako u KU

od onoga što bi trebalo činiti sadržinu i smisao KU je ostao samo „socijalni program“ (ranije je izbačena osnovica za obračun i isplatu zarada i koeficijenti za obračun i isplatu zarada), jasno je da se ovaj isprazan dokument i ne može smatrati pravim KU.

U međuvremenu, glavni krivci, što KU nema, „peru ruke“ od svoga nepravovremenog delovanja i zamajavaju javnost pravdajući se „da su uradili sve što je bilo u njihovoj moći, ali da druga strana nije pokazala potrebnu želju i efikasnost da se pregovori okončaju“. Stoga, oni traže da se PKU zaključio odmah i sada (do 10. decembra) iako dobro znaju da je to i tehnički nemoguće.

Nadu da će izostanak PKU nadomestiti OKU raspršio nam je ovih dana najveći poslodavac u državi – vlada RS, koja je usvajanjem predloga budžeta za 2009. god. pokazala da nema nameru da ispoštuje i ono što je potpisala, a to je tzv. prošireno dejstvo OKU koje je u izvesnoj meri moglo popraviti materijalni položaj svih zaposlenih u državi. Oglasili su se i sindikati koji tvrde da su prevareni od strane vlade, a i poslodavci koji tvrde slično i koji bi da nateraju one koji nisu članovi njihovog udruženja da poštuju OKU iako ga oni

sami nepoštuju. Ali pošto su oni reprezentativni njima se može, jer bi u komisiji koja će procenjivati ko može biti izuzet iz poštovanja odredbi OKU sedeti njihovi predstavnici (kao da se o Zakonu može tako odlučivati).

Tako se, u praksi, dešava da najveći broj zaposlenih i nema nikakav uticaj na socijalni dijalog, jer su razbijeni u više nereprezentativnih sindikata (iako zborno čine većinu zaposlenih), a tzv. reprezentativni odlučuju o njihovoj sudbini pošto su prethodno sami sebi utvrdili reprezentativnost, (jer oni i dalje sede u Republičkom odboru za utvrđivanje reprezentativnosti) i iako im je upravo ta reprezentativnost istekla još u januaru ove godine. Oni ipak neće prestati „usrećujući“ zaposlene i kako tvrde ostaće u SES-u (uz više nego li pristojne novčane nadoknade) i iako on po njihovim rečima nefunkcioniše, ali neće prihvatiti moratorijum na Kolektivni ugovor, te ostaje vladi da ona jednostrano suspenduje ovaj radnički akt i time i njihova prava po osnovu regresa, toplog obroka i uvećanog minulog rada, a nama ostaje da što pre dokažemo reprezentativnost i vratimo se u pregovarački proces. Doduše tada će već ova farsa biti okončana.

ЗАКОН О БУЏЕТУ У „5 ДО 12“

(Наставак са стр. 1)

Министарство финансија је израдило Предлог закона о буџету за 2009. годину и упутило га влади Републике Србије на разматрање. Управо је у току заједничка седнице свих одбора владе Републике Србије. Уколико се на тој седници постигне сагласност, влада РС изјасниће се на седници (у четвртак) и затим „по хитном поступку“ Закон упутити парламенту. Након тога следи расправа у Народној скупштини, те није потпуно извесно да ли ће овај, како га у влади називају „најважнији закон“, Скупштина усвојити пре 20. децембра, када је заказан састанак борда директора ММФ-а. Како се у току планирања и израде Закона о буџету, ММФ поставио као супервизор, али и као резервни фонд за вероватно (пре) амбициозан план прихода буџета РС, јасно је да ће бар власт све учинити да до 19. децембра тај посао буде и окончан. Тако би Свети Никола ипак могао „социјално праведној“ влади која успут речено „креше“ сва социјална давања, донети бар привремено олакшање.

Јасно је да је „у празној кући“ тешко бити добар домаћин и да ће тешко остваривих 715 милијарди динара прихода, колико је планирано буџетом, бити недовољно за најмање 761,5 милијарди расхода, колико ће се сасвим извесно уз све уштеде влада утрошити у 2009. години. Стога ће влада, сасвим извесно одустати и од превременог и једностраног примењивања Споразума о сарадњи и придруживању (ССП) који сасвим извесно носи мањи приход државној каси. Како у будуће влада неће моћи рачунати ни на приватизационе приходе, како се очекује и мањи прилив дознака наших грађана из иностранства, како је сасвим извесно да ће БДП бити упола мањи од онога планираног (3,5% уместо 7-7,5%), како се попустило великом ПУПС-у и пензионерима, како се порези не могу у недоглед подизати, готово је сигурно да ће резервни фонд који тек треба да обезбеди ММФ можда бити и „сламка спаса“ (остаје још задуживање које је опет под контролом ММФ-а).

Било како било, извесно је да ће се за плате које се исплаћују из буџета морати обезбедити 188 милијарди динара, а за дефицит ПИО фонда чак и више, тачније 190 милијарди динара. Дакле, за мањи део (41%) пензија, колико недостаје у Фонду ПИО за архаичан пензиони систем генерацијске солидарности биће утрошено све што тренутно запослени издвоје за своју будућу пензију и још поменутих 190 милијарди динара. При томе на индивидуалној картици сваког будућег пензионера биће салдо 0, што значи да ће њихова сигурна старост тек бити доведена у питање и „дебело“ зависити од тада официјелне власти и генерацијске солидарности која се неће моћи одржати на овом нивоу.

Из напред реченог јасно је да би примена тзв. проширеног дејства ОКУ коштала буџет бар још онолико колико је и већ планиран дефицит (46,5 милијарди + више од 40 милијарди динара) те је влада заузела став да за сада нема ни регреса ни тоглог obroка за запослене којима је она послодавац. Запослени којима влада није послодавац, иако су имали право на ове трошкове, послодавац готово у правилу то нису исплаћивали или су им исплаћивали на начин да су изигравали Закон о раду и ОКУ. Тако је фарса око ОКУ и проширеног дејства, којим су „намагарчени“ сви запослени, а можда и сам министар рада, који га је потписао, доведена до краја. Једино што сада можемо очекивати да се актери ове националне бруке бар извине и радницима и јавности. Међутим, да они немају ту намеру, јасно је и из тога да сада јавност замајавају закључивањем тзв. Социјалног пакта којим би се сачувао извешан број места, али уз услов да се послодавцима да „бефел“ да могу исплаћивати минималац и неисплаћивати законом прописане припадности запосленог и ићи све до неисплаћивања зараде.

Што се тиче плата запослених у јавном сектору, они могу очекивати раст плата до планиране инфлације (рекли би оптимисти) или „замрзавање“ на реалном нивоу (како би рекли песимисти). С обзиром да је Србија већ избила на лидерско место по расту цена, а нарочито оних који најдиректније утичу на животни стандард грађана, једино што је извесно може се очекивати да у следећој години живимо и лошије и теже, него у овој. Говорећи играма бројака, запослене у јавном сектору очекују две повишице и једино што је спорно то је да ли ће то бити 4% у априлу и 4% у новембру или формула бити 2% у априлу и 6% у новембру.

Смањен део БДП за просвету

Одбор за просвету прихватио буџет, на реду је Скупштина

Посланици Народне Скупштине у петак су били поприлично ангажовани, те су уз пленарну расправу о амандманима на владин Предлог закона о јавним набавкама, заседали скупштински одбори

за: приватизацију и индустрију, просвету и саобраћај и везе. Иако је Закон о јавним набавкама потребно донети по хитном поступку, како би се антикорупцијским органима омогућила ефикасна контрола трошења јавних средстава и обезбедила финансијска дисциплине државних органа, организација и других правних лица дужних да примењују прописану процедуру посланици опозиције су током расправе критиковали Предлог и сада већ уобичајено „сабирали бабе и жабе“ потенцирајући питања о акцији БИА у Аранђеловцу, стању у Војводини, Косову, Еулексу, Хашком трибуналу...

Ипак су скупштински одбори, већином гласова, подржали Предлог буџета за наредну годину у делу који се тиче ових сектора. Предлогом буџета, за просвету је предвиђено 108 милијарди динара, што је свега 1,5% више у односу на буџет за ову годину (само 1,7 милијарди више него 2008. године). Напомињемо да за одржавање нивоа плата из октобра 2008. у 2009. години, без икаквог повећања, недостају 4,3 милијарде. Како су усаглашена (са великом вероватноћом да ће то и бити потписано) два повећања (априлска зарада за 2% и октобарска за 6%) за запослене у јавним службама у 2009. години тај дефицит ће бити још и увећан. Влада намерава „пресицањем из шупљег у празно“ или како она каже „прерасподелом унутар разних позиција“, и смањењем зарада на Косову, са 1:2 на 1:1,5 покрити „мањак“ за одржавање нивоа плата из октобра 2008. године, а „ригорозном контролом“ која је у току, обезбедити још 2 милијарде, како би се плате у 2009. години, крајем године (новембарска исплата од 6%) повећале до нивоа пројектоване инфлације од 8%. За регрес и топли оброк ту нема места (односно нових 8 милијарди динара), а ни за минули рад (само по овом основу недостају још 2-2,5 милијарде). Шта би тек са нама било да нисмо „у приоритету“.

Мада је Одбор за просвету са седам гласова за и четири против подржао предложен буџет за просвету, већина чланова је истакла да средства нису довољна јер углавном покривају трошкове плата, за шта одлази више од 96%, а за развој остаје ни четири одсто. Државни секретар у Министарству просвете Радивоје Митровић рекао је на седници да део буџета за просвету износи 3,54% бруто друштвеног производа, уместо 3,88% колико је предвиђено меморандумом Владе Србије.

Митровић је додао и да је са министром за НИП Веридом Калановић договорен наставак пројеката за реновирање основних школа и да он неће бити угрожен. Обезбеђена су и средства за бесплатне уџбенике за прваке. Помоћник министра просвете за финансије Миланко Перишић рекао је да у буџету није посебно исказан део који се односи на отварање два факултета у Медвеђи, али да ће Министарство просвете у сарадњи са Министарством за државну управу и локалну самоуправу изнаћи начина да обезбеди потребна средства.

Дупле плате за 12 800 запослених на КиМ

5600 просветара са дујилим илашама

И пре него што је Министарство за Косово и Метохију завршило истрагу о злоупотребама у вези са примањем дуплих плата у „јужној“ српској покрајини, знало се да ту ништа није у реду. НСПРВје и током ранијих преговора указивао на ове чињенице, али је то за време „народњачке“ владе била табу тема, а новац је одтицао и... још отиче. Притиснута појачаним притисцима нова и „социјално одговорна влада“ је одлучила да ову погодност умањи, не да ју и укине.

Подсећамо, према уредби Владе из 2003. године, запослени у јавним службама и администрацији који живе и раде на Космету примали су дупле плате. Они који живе ван Покрајине, а раде у њој, добијали су плату увећану за 25 одсто. Изабрани и постављени функционери који живе и раде на територији КиМ примали су зараду увећану за 20 одсто, а ако живе ван Покрајине - за пет одсто. И... тако су неки примаоци ове „помоћи“ морали, чак, да плате годишњак през на доходак.

Зато је још 15. марта 2007. КЦ за Косово и Метохију задужен да испита ствар и обавести Владу. Како Центар то није урадио ту обавезу „наследило“ је Министарство за КиМ. Међутим, прошло је готово две године, док тражена информација није стигла у Немањину 11, а онда је Влада одлучила да „пресече“. Тако ће они који су до сада примали две плате, примати једну и по, а увећање од 25% смањено је на 12,5%, а оно са 20% - на 10%.

Дупле плате, примало је највише запослених у просвети - њих 5.600, затим 4.300 здравствених радника, 2.900 запослених у локалној самоуправи... Ниједно ресорно министарство, према инструкцијама из Министарства финансија, финансијским планом за следећу годину није предвидело издвајања за „косовски“ додатак.

APEL METALACA ZA POMOĆ

Naše bivše kolege iz GSM „Nezavisnost“ poslednjih meseci prolaze svojevrsnu torturu od strane rukovodstva UGS „Nezavisnost“, bolje rečeno od strane neprikosnovenog, doživotnog, trostrukog (prvi put, poslednji put i nikada više) lidera ovog sindikata, Branislava Čanka. Iako su i sami „zamesili tu kašu“ ne možemo, bar zbog sindikalne solidarnosti da ne dignemo svoj glas i ovaj put podržimo GSM „Nezavisnost“ i njegovo legalno rukovodstvo izabrano nedavno na VI Kongresu, prvenstveno zbog nevidene brutalnosti kojom se neprikosnoveni Beni obrušio na dojučerašnje istomišljenike. Deo tog asortimana i NSPRV je imao prilike da proba. Na našu sreću to je iza nas, a kako će metalci proći ostaje da se vidi. NSPRV je izabrao svoj put, a GSM „Nezavisnost“ je formirao Industrijski sindikat i uredno ga registrovao u ministarstvu rada. Za razliku od NSPRV koji nije imao podršku u svo-

joj grani, metalci su bili solidarni i stali uz svoje rukovodstvo, šta više zbog toga su ih podržali i evropski metalci koji su i pokušali posredovati u sukobu.

Sindikat metalaca Belgije (CSCM) i Evropska federacija metalaca pokušali da nastali problem reše dogovorom i mirnim putem, pa su u Briselu organizovali sastanak na koji su pozvani Branislav Čanak i prvi ljudi iz GSM „Nezavisnost“. Iako su domaćini snosili sve troškove, Čanak se nije pojavio, dok su metalci došli u kompletnom sastavu. Govoreći nedavno za „Sindikalni poverenik“ Luk Triangle iz Sindikata metalaca Belgije je rekao da i u Belgiji postoje 3 centrale, ali da „to nije problem za saradnju niti je neobično. Sindikati saraduju“, rekao je Luk, i kao dobar primer saradnje naveo, saradnju GSM „Nezavisnost“ i SS metalaca Srbije. Gospodina Trianglea brine sukob centrale UGS sa kompletnom granom (šta bi tek rekao kad bi znao da to nije prvi sukob u Nezavisnosti nego peti – hemija, trgovina, prosveta, tekstil, koža obuća i sada metalci).

„Ako se sukob nastavi i predsednik UGS Branislav Čanak bude i dalje ignorisao legitimno izabrane predstavnike GSM, to će biti pogubno za centralu UGS „Nezavisnost“, jer Evropa“ kako ističe Luk, „ne odobrava takvo ponašanje Čanka“. Visoki predstavnik Konfederacije

evropskih metalaca kaže da „i pored naše dobre volje da se sukob u interesu UGS „Nezavisnost“ i celokupnog članstva reši mirnim putem, Čanak to nije želeo“ i dodaje da „očigledno Čanak nije demokratski lider“ i da će to „oni objasniti ljudima u međunarodnoj organizaciji rada i međunarodnim sindikalnim forumima“.

NSPRV ostaje otvoren za saradnju da svim demokratskim sindikatima, pa čak i sa novoformiranim Industrijskim sindikatom, a ne beži ni od saradnje sa bivšim kolegama iz GSPRS „Nezavisnost“, ali očekuje da se kolege iz metalaca, a naročito iz GSPRS izvine za sve loše učinjeno našoj organizaciji. Tek tada naši puni kapaciteti za saradnju mogu doći do izražaja.

Hadži Zdravko M. Kovač
generalni sekretar NSPRV

SPORAZUM O SARADNJI SRPS I SLF

U petak 12. decembra u Beogradu je održan Glavni odbor Sindikata lekara i farmaceuta. Sastanku je prisustvovao Hadži Zdravko M. Kovač generalni sekretar Srps-a. On je pozdravljajući članove i rad GO SLF izneo inicijativu za formiranje Sindikata javnih službi Srbije i ponudio, u ime Srps-a, da ove dve reprezentativne granske centrale potpišu Sporazum o saradnji i udruživanju.

Uvažavajući potrebu okrupnjavanja sindikata van tzv. reprezentativnih sindikalnih centrala (SSSS i UGS) i potrebu jačeg povezivanja sindikata „belih kragni“ GO SLF je doneo odluku da zaključi Sporazum o saradnji sa Sindikatом radnika u prosveti i preporuku da regionalni oblici organizovanja oba sindikata krenu u jače organizaciono i akcionо udruživanje.

Obzirom da je u ove dve delatnosti zaposleno više od polovine od svih zaposlenih u javnim službama, ovakav put prema jakom sindikatu javnih službi bi bio pravi put da se brojni sindikati van tzv. reprezentativnih centrala (SSSS i UGS) ujedine i da po prvi put vlada u njima ima autentičnog predstavnika javnih

službi. Na taj način bi se izbegao i (pre)naglašen uticaj koji u pomenutim centralama imaju tzv. industrijski sindikati. Verovatno zbog toga su i svi pokušaji stvaranja srpskog Ver.di-ja propali. Elitizam koji povremeno pokazuju pojedini sindikati javnih službi, mora ustuknuti pred interesom i potrebom učestvovanja u kolektivnom pregovaranju i socijalnom dijalogu i na kraju solidarnosti, kao izvorištu svakog sindikalnog organizovanja. Na kraju i granica reprezentativnosti uslovljava često saveze, asocijacije, unije... da bi se „zaigralo na centralnom terenu“, a ne iscrpljivljlo „filosofskim raspravama“ u nekom debatnom klubu, bez ikakvog stvarnog uticaja na donosioce odluka i sopstvenu budućnost.

NSPRV i Srps oduvek je imao veoma razvijene kapacitete za saradnju i sa „belim kragnama“ i „plavim mantilima“ i želi da svoje dvadesetogodišnje iskustvo bavljenja alternativnim sindikalizmom

podeli sa onima koji žele i u sindikalnom organizovanju načiniti „korak napred“ i stvoriti sindikat koji će biti održiv i šta je najvažnije po meri svog članstva, a ne rukovodstva ili još gore - po meri poslodavaca. Kako problem sopstvene modernizacije i reorganizacije imaju i tradicionalni sindikati, sindikati van tih centrala su ipak u maloj prednosti, a da li će u tom uspeti...to će pokazati vreme.

Ovaj put lekari (i farmaceuti) sa jedne strane i prosvetari sa druge pozivaju druge sindikate iz javnih službi da im se pridruže u bilo kom obliku: organizaciono ili akcionо.

SRPS UPISAN U REGISTAR

(Nastavak sa str. 1)

Nakon Sporazuma o saradnji i udruživanju, delovanju kroz KO NSPRV i SOB i Osnivačkog kongresa Srps-a, ministarstvo za rad i socijalnu politiku je registrovalo Srps - novi Sindikat radnika u prosveti Srbije. Rešenje o upisu objavljujemo na stranicama našeg lista. Zahvaljujemo svim članovima koji su nam, svo vreme, verovali i koji su zajedno sa nama izdržali brojne i nekorekne pritiske i sporenja od bivših kolega, koji će ipak hteli - ne hteli morati pred Odbor za utvrđivanje reprezentativnosti.

На основу члана 7. став 1. Правилника о упису синдиката у регистар ("Службени гласник РС", бр. 50/2005), по захтеву Синдиката радника у просвети Србије, са седиштем у Београду, ул. Дечанска бр.14/5, у поступку уписа у регистар синдиката, Министарство рада и социјалне политике доноси:

РЕШЕЊЕ

1. Синдикат радника у просвети Србије, са седиштем у Београду, ул. Дечанска бр.14/5, уписан је у регистар синдиката под редним бројем 20974.
2. Лице овлашћено за заступање и представљање синдиката је Слободан Брајковић.

Образложење

Синдикат радника у просвети Србије је поднео захтев за упис у Регистар. Поступајући по захтеву, утврђено је да су испуњени услови за упис синдиката у Регистар, прописани чланом 5. Правилника о упису синдиката у регистар.

С обзиром на напред изнето, донета је одлука као у изреци решења.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега жалба није допуштена, али се може покренути управни спор пред Врховним судом Србије у року од 30 дана од дана пријема решења.

Министарство рада и социјалне политике
Број: 110-00-1124/2008-02
У Београду, 23.12.2008. године

ЧЕТВРТ ВЕКА САРАЈЕВСКЕ ОЛИМПИЈАДЕ

Неколико старих суперзвезда тркало се на падинама Бјелашнице поводом обележавања 25. годишњице Зимских олимпијских игара 1984. год. У трци су учествовали прослављени скијашки попут Алберта Томбе из Италије; Шведњанина Ингмара Стенмарка; Аустријанаца Антона Штајнера, Ханс Ене и Франца Кламера; и Словенаца Бојана Крижаја, Матеје Света и Јуре Франка, који је 1984. године освојио сребрну медаљу у велеслалому, чиме је постао први спортиста Југославије који је икада освојио медаљу на Зимским играма. Бил Џонсон из Сједињених Држава, освајач златне медаље у мушком спуту 1984. године, увеселио је слушаоце сећањима на своје време проведено у Сарајеву.

Сарајево је 1978. године победило у такмичењу за домаћина Зимских игара 1984. године. За Сарајево и Југославију,

организовање Олимпијаде била је драгоцен прилика за промоцију и приказивање на светској сцени. Новац је почео да се слива у главни град БиХ, који је добио међународне похвале за начин на који је организована Олимпијада. У Сарајеву и на околним планинама - Јахорини, Требевићу и Бјелашници подигнути су бројни импресивни објекти за зимске спортове. Град је добио своје прво клизалиште на отвореном, које и данас користе професионалци и деца, посебно током зимских празника. У новом затвореном објекту, поред клизалишта, Катарина Вит из Источне Немачке освојила је своју прву златну медаљу у уметничком клизању за жене. Модерне скијашке стазе за слалом и спут, заједно са пратећим објектима, изграђене су на планинама које окружују Сарајево.

У међувремену, туристи

и локално становништво имали су користи од повећања смештајних капацитета - после Олимпијаде остало је 2.850 нових станова и неколико хотела у граду. Најватренији навијачи разграбили су 250.000 улазница за различите догађаје, а 2,5 милијарди људи гледало је Олимпијаду на ТВ. Укупан приход игара био је 142 милиона долара, а организациони комитет остварио је профит од 10 милиона долара. Више од 1.270 спортиста из 49 земаља учествовало је на Олимпијади коју је пратило 4.500 локалних и страних новинара. Игре су популаризовале оmlадинске зимске спортове у региону који су били практично непознати.

Пре неколико година појавила се иницијатива да Сарајево буде домаћин Зимских игара 2014. године, у знак обележавања 30. година од Олимпијаде 1984. године. На иницијативи је и остало, пошто је Сочи у Русији добио организацију. Опасност од неочишћених нагазних мина на стази за боб на сарајевској планини Требевићу и скијашким скакаоницама на планини Игман, заоставштину из става деведесетих година који је опустошио БиХ, била је главни разлог да Међународни Олимпијски комитет потражи друго место.

УНИВЕРЗИТЕТ ГУШИ СЛОБОДУ ГОВОРА

Више од две недеље после протеста у децембру који су организовали студенти, студентска радио станица на Универзитету Светог Ћирила и Методија и даље је затворена. Студенти су раније овог месеца протествовали испред канцеларије ректора носећи симболичне чепове за уста због наводних кршења слободу говора.

Њихова највећа примедба било је затварање радио станице од стране ректора универзитета шест недеља раније. Губитак радио станице је посебно велики ударац јер је Студентски збор, универзитетски лист, престао да се издаје пре неколико година. Поред радио станице и листа студенти изгубили и „Говорничке вечери“ на Правном факултету...“те не постоји место на којем студенти могу да се изразе“.

Други су изнели више детаља о недавно променењим Говорничким вечерима, жалећи се да професори сада намећу теме, уместо да дозволе учесницима да бирају. Овогодишњи такмичари морали су да се придруже једном од два тима који су расправљали о браковима хомосексуалаца. Уместо да пружи подршку нечему што сматрају шарадом, незадовољни оратори говорили су ван универзитета, ослобођени званичног притиска, али губећи на публицијетету.

Један бивши учесник Говорничких вечери који је желео да остане анониман рекао је да су раније медији редовно и детаљно извештавали о том догађају, што је омогућавало да нефилтриран глас студената дође до јавности. Ове године није било таквог извештавања, да ли због апатије у погледу контролисаног догађаја, притиска владе да се игнорише незадовољство студената или немогућности да се пронађу локације на којима се приватно одржавају ти говори.

У своју одбрану ректор универзитета Велмир Стојкоски каже да је затворио радио станицу да би уштедео новац. Он је наложио контролу њених финансијских активности, наговештавајући да су биле расипничке. “Чињеница је да је станица потрошила 57.000 евра и да не постоји снага или аргумент да се то оспори”, инсистирао је Стојкоски.

Универзитетске организације различито су реаговале. Образовни форум младих, невладин организација, подржала је протест, док је председник студентског парламента рекао да је радио станица нудила лош програм и да њено укидање није умањило слободу говора. Већина студената слаже се да би, упркос гневу због наводног губитка права на слободу говора, било корисније када би нека практичнија питања до-

шла у центар пажње. Међу тим питањима они наглашавају лоше услове живота и мешање политичких странка у избор студентског руководства. Млађи студенти су посебно нагласили те мањкавости током обележавања Међународног дана студената 17. новембра.

Незадовољни студенти жалили су се да су домови у катастрофалном стању и да нису погодни за живот и учење. Они тврде да је типичан дом у Скопљу оронута монтажна зграда са лошим санитарним условима и малим собама без централног грејања.

БРЖЕ ПРИДРУЖИВАЊЕ ЕУ

Економска комора Македоније била је домаћин привредних коморама из земаља југоисточне Европе прошлог месеца у Охриду. Тема конференције “Брже ка ЕУ” омогућила је учесницима из десет земаља, од Словеније до Турске, да размене идеје и размотре опције за бржи пут ка придруживању ЕУ.

Обраћајући се учесницима, потпредседник македонске владе Зоран Ставрски изнео је краћи преглед напора за испуњавање обавеза његове земље у складу са Споразумом о стабилизацији и придруживању (СПП), укључујући промовисање конструктивног дијалога између етничких заједница у земљи, правосудне реформе, полицијску реформу,

сламање корупције и јачање административних капацитета. “Уверен сам да [Македонија], Хрватска, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Србија и Албанија имају велики капацитет и да су спремне да снесу своје одговорности као будући чланови ЕУ, заједно са садашњим члановима”, рекао је Ставрски.

Лубомир Кристоф из Бугарске отворио је дискусију указујући да је пут ка придруживању и квалитетној имплементацији реформи у складу са СПП важан исто као и само придруживање. Јачање институција, модернизација инфраструктуре и припрема за слободно кретање робе, капитала и људи иду у корист јачања конкурентности економије његове земље, рекао је он.

Председници и представници привредних комора разменили су искуства и изазове у припремама за придруживање ЕУ. Румунски амбасадор у Македонији Адријан Константинуеску осврнуо се на пут своје земље ка ЕУ у 2007. години. Он је поновио вољу и спремност своје земље да помогне државама западног Балкана које теже приступању Унији.

Председник Стопанске банке Глигор Бишев цитирао је најновији извештај Светске банке о пословању, указујући да је у њему наведено неколико земаља из региона укључујући Албанију и Македонију које су се нашле међу десет најбржих реформатора у свету. Он сматра да је тај статус доказ политичке воље у региону да се припреме за придруживање ЕУ обаве што пре. Конференција је пружила и прилику за контакте пословних лидера у региону, а организатори су изразили наду да ће се ова конференција претворити у редован догађај.

SOCIJALNI PAKT NI NA VIDIKU

Kako se približava kraj godine i socijalni partneri koji učestvuju u radu republičkog SES-a se trude da pronađu socijalnu „kvadraturu kruga“ i da drugi, a ne oni sami „kusaju čorbu koju su im oni zapržili“. Sada svi „peru ruke“ od „mrtvorodenog“ Opšteg kolektivnog ugovora, njegovog aneksa i proširenog dejstva. Jedino što je sporno ko će prvi da proglaši aboliciju preostalih socijalnih partnera.

Možda su to poslodavci, pošto je njihov predsednik i predsednik SES-a Stevan Avramović najavio da će održati konsultacije sa drugim socijalnim partnerima i predložiti zaključivanje Socijalnog pakta, na sednici zakazanoj za petak 26.12.2008. godine, pošto „ima neke nove podatke o ekonomskim kretanjima“, i sada „zna da su odvojene pare za neotpuštanje radnika“. Da li će te pare biti dovoljne za one koji će morati da rade sa smanjenim zaradama ili čak i bez zarada ostaje da se vidi. Za Sindikat je svakako sporno da neko radi, a da istovremeno nije (adekvatno) plaćen. Toga smo se bar nagledali u prethodnom vremenu za koje smo verovali da je neumitno iza nas. Možda je sada prava prilika da podsetimo na slučaj iz 1996./97. god. kada je ovih ljudi bilo više nego onih koji rade za platu, iako je i sadašnja cifra više od 400.000 onih koji primaju minimalac zabrinjavajuća.

Kako se OKU ne može jednostrano otkazati jedina je dilema ponašanje Sindikata koji su u prethodnom periodu tvrdili da nikada neće odustati od KU (čitaj prava zaposlenog na „regres“, „topli obrok“, minuli rad i dostojanstven rad). Ukoliko ipak ostanu uporni to bi značilo da će zaposleni moći ostvariti pravo na ova davanja sudskim putem, jedino što je neizvesno da li će i zato dobiti pare. Vlada Republike Srbije kao najveći poslodavac već je najavila da za „svoje“ zaposlene nije obezbedila sredstva, a kako su lokalne samouprave i pokrajina najavile dalje „kresanje“ prava, čak i 13 plate i jubilarnih nagrada, jasno je da će ipak ovo ostati „prava na papiru, a ne i u džepu“.

Obzirom na dosadašnje ponašanje učesnika u socijalnom savetu najizvesnije je da će se „u 5 do 12“ načiniti kompromis i da će Socijalni pakt (garantovanje sigurnosti radnog mesta sa smanjenom platom ili čak i bez nje) biti kompenzacija (ako to uopšte može i biti) za gubitak povišice koju su svi zaposleni očekivali u vidu „regresa, toplog obroka i kvalitetnije vrednovanog minulog rada“. Ako Pakta i ne bude, vlada ima i druge mogućnosti da izbegne svoje obaveze (za vreme privremenog finansiranja nema nikakvog povećanja zarada, kao i drugi slični modeli – naravno svi nepovoljniji za zaposlene). A kada vlada, kao najveći poslodavac, neizmiruje svoje, Zakonom predviđene, obaveze kako se i može očekivati da to učine poslodavci koji ni do sada nisu poštovali ni Zakon o radu ni Kolektivni ugovor.

USAGLASILI SE, SLEDI MORATORIJUM NA OKU

(Nastavak sa str. 1)

Ministar Rasim Ljajić izjavio je da su socijalni partneri, na sastanku na ekspertskom nivou, postigli visok stepen saglasnosti i da će razgovori biti nastavljani. »Veći deo budućeg sporazuma o daljem razvoju socijalnog dijaloga i Aneksu OKU je usaglašan, a ostala sporna pitanja biće razmatrana na nivou Kolegijuma (!!!) Socijalno- ekonomskog saveta«, rekao je Ljajić agenciji Beta ne precizirajući koja su pitanja još nerazrešena. Prema njegovoj oceni, ohrabrujuća je «atmosfera razumevanja koja je prevladala na sastanku». «Svi socijalni partneri su pokazali visoku svest o trenutku u kom se nalazi država i uveren sam da će svako odstupiti od početnih pozicija i maksimalističkih zahteva«, kazao je Ljajić. Sporazum o daljem razvoju socijalnog dijaloga trebalo bi da bude usaglašen do 22. januara, a pre potpisivanja trebalo bi da ga usvoje svi socijalni partneri, UPS, UGS „Nezavisnost“, SSSS i Vlada Srbije. Nezadovoljni jednostranim istupanjem Unije iz Opšteg kolektivnog ugovora 26. decembra 2008. godine predstavnici dva reprezentativna sindikata najavili su da će do 22. januara doneti odluku o daljim koracima i najavili niz protesta, uključujući i generalni štrajk. Kriza i zastoj u socijalnom dijalogu izazvani su različitim stavovima socijalnih partnera o primeni proširenog dejstva OKU.

Sindikati su u skladu sa Aneksom OKU potpisanim početkom novembra 2008. godine zahtevali isplatu naknade za topli obrok i regresa za godišnji odmor od 1. januara u svim kolektivima, uključujući javna preduzeća i državne ustavove u kojima je Vlada Srbije poslodavac. Unija poslodavaca Srbije je, međutim, zahtevala zamrzavanje primene odredaba OKU i Aneksa, navodeći da bi samo po osnovu toplog obroka i regresa prosečna plata bila povećana za četvrtinu, odnosno neto 7.000 po radniku mesečno. Vlada Srbije je predlagala selektivnu primenu Ugovora, što bi praktično značilo zamrzavanje svih odredaba koje donose povećana finansijska izdvajanja i njihovo postepeno uvođenje u zavisnosti od efekata krize.

PROSVETARI I BEZ PROTOKOLA I BEZ PKU

Politika zarada za 2009. (ne) zna se, druga prava ugrožena

„Uspešnim“ socijalnim dijalog koji vode tzv. reprezentativni sindikati (reprezentativnost im je istekla 12. septembra) zaposleni u prosveti su došli u poziciju drugih delatnosti, a to je da nisu „pokriveni“ niti granskim (Posebnim) Kolektivnim ugovorom, a niti OKU o kom smo već pisali kao neviđenom skandalu i prevari svih zaposlenih, a ne samo onih u javnim službama. Da bi se pred vladom pokazali jedinstveni ti sindikati (USPRS, SOS i GSPRS „Nezavisnost“) su zaključili Sporazum o zajedničkoj saradnji i delovanju kako bi, prema vladi, imali zajedničke zahteve. Međutim, istina je da na svakom koraku u ovoj koaliciji nastaju nove pukotine i podele, pa se gotovo oko ničega i ne mogu dogovoriti. Poslednji slučaj rasepa desio se 28. novembra 2008. godine kada se nisu mogli ni dogovoriti ni oko zajedničkog saopštenja. Doduše ovaj put, saopštenje nije potpisala Nezavisnost (obično USPRS ništa ne potpisuje), ali ostaje indikativno da uvek se dvojica dogovore, a treći je navodno nezadovoljan.

Na pomenutom sastanku kome je prisustvovao i državni sekretar u ministarstvu prosvete, Radivoje Mitrović, koji je trebao ministru preneti stavove „reprezentativnih“ sindikata, dobar deo sastanka posvećen je zahtevu sindikata za trećim povećanjem u 2008. godini od 5% po osnovu ušteda koje je ministarstvo ostvarilo uvođenjem više reda u školske finansije. Na ovaj način tzv. pregovarači zamajavaju svu javnost jer je svakom jasno da zaposleni u prosveti mogu da dobiju do maksimalno 8% (u masi) novih sredstava za zarade (ali svih budžetskih korisnika) pod „maskom“ uštede ili povišica u 2009. godini (i to iz dva puta), ali ne više od tog iznosa.

U saopštenju koje su potpisali za Uniju, Leonardo Erdelji, a za SOS, Branislav Pavlović „reprezentativni“ sindikati zahtevaju potpisivanje Aneksa protokola iz novembra 2007. godine i treću povišicu u 2008. godini, kao i da se do 10.12. ove godine zaključi novi PKU. Pri tome zaboravljaju da su upravo oni najodgovorniji što zaposleni u obrazovanju nemaju PKU, jer su isпустили priliku da u poslednjem mesecu važenja Kolektivnog ugovora (do 15. septembra o.g.), bar tom dokumentu daju produženi rok važenja do momenta dok se ne zaključi novi KU. Kako je posao oko KU, posao koji se ne može smandrljati na brzinu i kako se nakon pregovora mora pribaviti i saglasnost zakonodavstva i resornih ministara jasno je da od ovog posla, bar u dogledno vreme, ništa. A prosvetare očekuju mnogi, novi izazovi, a pre svega racionalizacija mreže škola i broja odeljenja i naravno, gubitak jednog broja radnih mesta.

U isto vreme ne samo da nema PKU, nego je na „slepi kolosek“ izbačen i posao oko izmena i dopuna „Krovnog zakona“, Zakona o predškolskom obrazovanju i vaspitanju, nepostoje pravilnici o stručnom usavršavanju nastavnika, licencama za direktore, o ceni usluga u osnovnim i srednjim školama, ... što samo usložnjava situaciju u obrazovanju i smanjuje i onako mali manevarski prostor sindikatima koji žele da zaštite radno pravni status zaposlenoga (njegov materijalni položaj i kvalitet uslova rada).

U pomenutom saopštenju potpisnici aboliraju vladu RS, jer i ne traže poboljšanje materijalnog položaja - u tački 3 saopštenja zahtevaju „obzirom da je vlada utvrdila, kao jedan od prioriteta, ulaganje u obrazovanje reprezentativni sindikati zahtevaju da povećanje zarada za 2009. god. bude najmanje do projektovane inflacije“. Jedino što je nejasno zašto treći sindikat nije potpisao ovo saopštenje kojim se pred vladu ne stavlja nikakav novi zahtev, jer je ona se već odavno izjasnila da planira povišice do proklamovane „ciljne inflacije“. U svakom slučaju to liči na „kucanje na otvorena vrata“. Možda ih je ipak u tome sprečila 4 tačka saopštenja u kojem se navodi da će „reprezentativni sindikati izvršiti sve pripreme za proglašenje generalnog štrajka, odnosno potpunu obustavu u svim školama“.

Hadži Zdravko M. Kovač

IZMENE ZAKONA O RADU

Ministar Ljajić, je u intervjuu Politici najavio zmenu i dopune Zakona o radu i izjavio da je „praksa pokazala da su neke odredbe ili neprimenljive ili nisu u skladu s međunarodnim standardima, a nisu ni u skladu sa ekonomskim reformama koje se u zemlji sprovode“. U dva navrata ministarstvu je sugestiju dala i Međunarodna organizacija rada, a u vezi sa reprezentativnosti sindikata. „Oni smatraju da je cenzus za utvrđivanje reprezentativnosti previsok i da ga treba smanjiti. Mi ćemo u tim izmenama prihvatiti sve sugestije i Međunarodne organizacije rada i drugih iz međunarodne zajednice, ali nam je najbitnije da postignemo saglasnost unutar samih socijalnih partnera u zemlji. Pripremili smo predlog onih odredbi za koje Ministarstvo smatra da treba da budu predmet izmena, a to očekujemo da urade i drugi socijalni partneri. Sve ćemo staviti na sto i pokušati da do kraja ove godine dođemo do usaglašenih odredbi koje treba da budu izmenjene. Čak ima predloga da se ide na donošenje novog zakona o radu, za šta bi bio potreban duži period, ali je u godini ekonomske krize praktičnije rešenje ipak ovo koje je brže i realnije, a to su izmene Zakona o radu“.

САД МОЖЕ И НА ЧАСНУ РЕЧ...

Представници "репрезентативних" синдиката запослених у образовању (СОС и Независност истекла репрезентативност 12. септембра 2008. године, а УСПРС ових дана) договорили су са Министарством просвете о садржају Посебног колективног уговора за ОШ, СШ и домове ученика. Тзв. репрезентативни синдикати су по принципу „дај шта даш“ прихватили "крњи" ПКУ који не само да неће регулисати ни "топли оброк", минули рад, "регрес" већ је запослене у просвети оставио и без јубиларних награда у 2009. години. ПКУ, како је познато од раније, не садржи коефицијенте за обрачун и исплату плата, а ни основицу за обрачун и исплату плата ("цену рада"), те би се тешко могао назвати Колективним уговором. Овај документ, да буде горе, садржи и дискриминацију других синдиката просветних радника, а фаворизује "потписнике" уговора. Стога су СрпС и ФБОШ најавили тужбе против потписника, а обратиће се и Уставном суду Србије. СрпС је ургентно упутитио допис премијеру др Мирку Цветковићу, са доказима да је на то претходно упозорио и министра Обрадовића и законодавни одбор, са захтевом да се противзаконите и противуставне одредбе бришу из текста ПКУ за основне и средње школе и домове ученика. Спорни документ можете преузети са нашег сајта.

ИНТЕРНЕТ У СВИМ ШКОЛАМА

Телеком Србије ће у наредних шест месеци увести Интернет прикључак у све основне и средње школе у Србији, а оне ће ту услугу плаћати један динар месечно. Протокол о увођењу Интернета данас су потписали министар просвете Жарко Обрадовић и директор Телекома Бранко Радујко. На питање да изнесе податке о опремљености школа информатичком опремом, Обрадовић је казао да не постоје поуздани подаци ни о томе колико школа нема рачунар, ни о томе који проценат школа има потпуно опремљене рачунарске учионице. Према расположивим подацима, око 40,8% домаћинстава у Србији има рачунар, док 33,2% домаћинстава има прикључак на Интернет. Више од половине становника (51,5%) употребљава рачунар, а 2 милиона грађана користи Интернет, наводе у Телекому. Деца од 15 до 19 година јесу популација која највише користи компјутер. У највећој мери компјутер користе код куће за забаву, играње игрица и хоби, а само 8,6% користи га за образовање.

ОД ТРОЈЕ УЧЕНИКА ДВОЈЕ ИЗЛОЖЕНО НАСИЉУ

Две трећине ученика школе «Ђорђе Натошевић» било је изложено насиљу у последња три месеца, а најугроженији су ученици нижих разреда, показала је анкета урађена у овој школи. Као најчешћи облик насиља ученици наводе исмевање, вређање и сплеткарење, а тек након тога следе ударање и шутирање, каже директор школе Недељко Ђорђић. Чак 48% ученика било је изложено вербалном насиљу, што није мање озбиљан проблем од физичког насиља. Оно се веома тешко искорењује, а најчешћи модел оваквог понашања су одрасли, каже Ђорђић. У односу на претходне године, када су насилници били углавном деца из социјално угрожених и непотпуних породица, променио се и профил насилника, каже Ђорђић. Данас су насилници одлични ученици из добро ситуираних породица, који поред тога желе да буду и мангупи. Промена врсте насиља и промена профила насилника десила се од када оцена из владања не улази у општи просек, сматра Ђорђић. Новосадске школе и Градска управа иницирали су доношење Кодекса понашања који би санкционисао насилно понашање, а који би требало да почне да се примењује од фебруара.

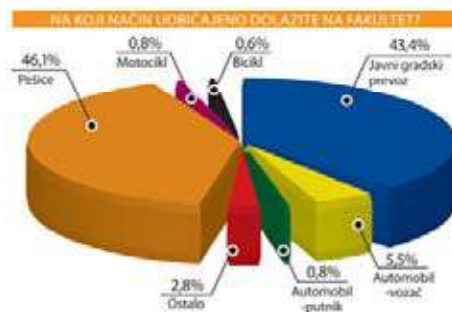
"ТОПЛИ ОБРОК" У ЗАМРЗИВАЧУ

Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић најавио је да би социјални партнери крајем јануара требало да потпишу споразум којим би примена Општег колективног уговора и тзв. проширеног дејства ОКУ била одложена за шест месеци. Орбовић је агенцији Бета рекао да би према договору Владе, репрезентативних синдиката и Уније послодаваца Србије исплата топлог obroка и регреса требало да буде одложена за шест месеци, а у наредна три месеца требало би да буду потписани и сви грански колективни уговори за појединачне делатности. „Договорено је и да послодавци своје посебне гранске уговоре не могу прекидати у овом периоду кризе и да се врши контрола отпуштања запослених током ове године“, навео је Орбовић. Он је додао да Влада, највиши органи Савеза самосталних синдиката Србије, Уједињених гарнизонских синдиката Независност и Уније послодаваца током наредне недеље треба да дају коначну реч о предложеном споразуму након чега би документ крајем месеца требало да буде и званично потписан на седници Социјално-економског савета. „Ако споразум буде био и дефинитивно потписан нема разлога за штрајкове“, казао је Орбовић.

ПРОФЕСОРИ БИЦИКЛИСТИ СТУДЕНТИ ПЕШАЦИ

Истраживање на Факултету техничких наука показало је да половина испитаника (50,7%) поседује бицикл, али да га свега 0,6% студената користи као превозно средство за долазак на факултет, док је проценат професора који бициклом долазе на посао нешто виши (8%). Анкетирано је 495 студената и 285 представника наставног и ненаставног особља, што представља репрезентативан узорак. „Највећу препреку за долазак бициклом на факултет представља непостојање безбедног паркинга, што сматра 53,1% испитаника. Управо због тога смо се и одлучили да покренемо пројекат „Бициклом до факултета“, који има за циљ популаризацију бицикличног саобраћаја као еколошког, здравог и економског исплативог вида превоза студената – каже Владимир Мркајић један од аутора анкете. Чак 49,9% испитаника почело би бициклом да долази на факултет, уколико би постојао безбедан паркинг.

НАСТАВНА СРЕДСТВА ЗА ОСНОВЦЕ

Рад промовисања природних наука, покрајински секретар за образовање Золтан Јегеш, поделио је директорима 85 основних школа у Војводини графофолије за креативније учење биологије. «Следећа година биће година природних наука», најавио је Јегеш, приликом доделе вредних поклона. У намери да пројектом буду обухваћене све мањинске заједнице у Покрајини, графофолије ће бити преведене на све званичне језике националних мањина. Планирано је да до краја године све школе у Војводини добију тај наставни материјал.

ZARADE I DALJE U PADU

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2008. godine, iznosi 46944 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u oktobru 2008. godine, nominalno je manja za 1,96%, a realno je manja za 1,96%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2008. godine, iznosi 33613 dinar. U odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u oktobru 2008. godine, nominalno je manja za 2,03%, a realno je manja za 2,03%.

Period novembar 2008 - novembar 2007.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2008. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u novembru 2007. godine, nominalno je veća za 14,47%, a realno je veća za 3,69%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u novembru 2008. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u novembru 2007. godine, nominalno je veća za 14,44%, a realno je veća za 3,66%.

	Prosečna zarada bez poreza i doprinosa		Indeksi nominalnih zarada bez poreza i doprinosa	
	XI 2008	I - XI 2008	XI 2008 X 2008	I-XI 2008 I-XI 2007
Republika Srbija	33613	32217	97,97	118,61
Centralna Srbija	33706	32185	98,21	118,70
Vojvodina	33360	32301	97,31	118,38
Grad Beograd	41376	39446	99,55	116,46
Grad Novi Sad	39138	37395	98,86	116,43
Severnobacki okrug	31040	29729	97,58	117,47
Srednjobanatski okrug	30530	30334	89,66	120,51
Severobanatski okrug	30690	29800	95,60	118,69
Južnobanatski okrug	33756	33587	98,67	119,09
Zapadnobacki okrug	30739	30580	97,31	120,41
Južnobacki okrug	36234	34564	98,67	116,96
Sremski okrug	32203	30638	98,75	119,29

Januar/novembar 2008 - januar/novembar 2007.

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - novembar 2008. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u periodu januar - novembar 2007. godine, nominalno je veća za 18,53%, a realno je veća za 4,62%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - novembar 2008. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar - novembar 2007. godine, nominalno je veća za 18,61%, a realno je veća za 4,69%.

Novembar 2008. god.	Zarada bez poreza i doprinosa		
	Ukupno	Centralna Srbija	Vojvodina
Ukupno	33613	33706	33360
Poljopr., šumarstvo i vodoprivreda	26987	28373	26148
Ribarstvo	21360	3089	29119
Vađenje ruda i kamena	40846	40241	46767
Prerađivačka industrija	26696	25207	30301
Proizvodnja el. energije, gasa i vode	43140	43461	41722
Gradevinarstvo	31889	30803	35276
Trgov na veliko i malo, opravka	31332	32617	26420
Hoteli i restorani	20871	21585	15881
Saobraćaj, skladištenje i veze	36610	37608	33132
Finansijsko posredovanje	64545	67730	56459
Poslovi sa nekretn. i iznajmljivanje	38886	39278	37201
Državna uprava i soc. osiguranje	38880	38756	39278
Obrazovanje	35949	36190	35371
Zdravstveni i socijalni rad	35633	35831	35094
Komunalne, društvene i lične usluge	31768	30666	34913

Najviše se troši na hranu

U novembru su najviše poskupeli odeća i obuća, ukupno 1,4%. Stan, voda, električna energija, gas poskupeli su u proseku jedan procenat, a hrana 0,7%. Od ukupnih izdataka za ličnu potrošnju (40.154 dinara) najveći je udeo izdataka za hranu i bezalkoholna pića - 41,4%.

U istom periodu prosečna mesečna raspoloživa sredstva po domaćinstvu iznosi su 44.835 dinara, od čega su 94,7% činili prihodi u novcu, a 5,3% prihodi u naturi. Najveći udeo u novčanim prihodima imaju prihodi iz redovnog radnog odnosa - 52% i penzije - 28,5%. Što se tiče izdataka za ličnu potrošnju domaćinstava po delovima Srbije, u centralnoj Srbiji oni su u trećem kvartalu iznosili 37.972 dinara mesečno, u Vojvodini 41.716 dinara, a u Beogradu 42.979 dinara mesečno.

Na hranu i bezalkoholna pića u centralnoj Srbiji odlazilo je 43,4% izdataka, u Vojvodini 37,3%, a u Beogradu 41,9%. Na stanovanje, vodu, struju, gas i druga goriva u Vojvodini je odlazilo 14,8% izdataka, u centralnoj Srbiji 14,4%, a u Beogradu 13,9%.

Na zdravstvene usluge domaćinstva u centralnoj Srbiji u trećem tromesečju trošila su 1.398 dinara mesečno, a u Beogradu 2.230 dinara, dok je na komunikacije odlazilo 1.303 dinara u centralnoj Srbiji, 1.445 dinara u Vojvodini i 1.457 dinara u Beogradu.

Domaćinstva u Srbiji trošila su u trećem kvartalu 9,1% izdataka na transport, 5,8% na odeću i obuću, 4,6% na nameštaj, opremanje domaćinstva i održavanje i 5,3% na rekreaciju i kulturu.

Inflacija 10,9%

Cene na malo roba i usluga u Republici Srbiji u decembru 2008. godine u proseku su niže za 1,0% u odnosu na prethodni mesec (cene roba niže su za 1,5%, dok su cene usluga povećane za 0,2%). U decembru 2008. godine u odnosu na isti mesec 2007. godine cene na malo su povećane za 6,8%. Prosečni godišnji rast cena na malo u 2008. godini iznosi 10,9%.

Troškovi života u Republici Srbiji u decembru 2008. godine u odnosu na prethodni mesec u proseku su niži za 0,8%. U decembru 2008. godine u odnosu na isti mesec 2007. godine troškovi života su povećani za 7,9%. Prosečni godišnji rast troškova života u 2008. godini iznosi 13,5%.

Razlika između indeksa cena na malo i indeksa troškova života je posledica različitog uticaja rasta cena pojedinih artikala na formiranje ovih indeksa.

Bruto domaći proizvod

U trećem kvartalu 2008. godine realni rast BDP, u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je 4,9%. Posmatrano po aktivnostima, u trećem kvartalu, najveći rast beleže: sektor finansijskog posredovanja 13,9%, sektor saobraćaja 13,6%, sektor trgovine 7,6% i sektor vađenja ruda i kamena 4,2%. U sektoru hotela i restorana zabeležen je pad od 1,8%. Najveći doprinos rastu BDP, od 4,9%, u trećem kvartalu imali su: sektor saobraćaja (1,8 procentnih poena), sektor finansijskog posredovanja (0,9 procentnih poena) i sektor trgovine (0,8 procentnih poena).

U poređenju sa istim periodom prethodne godine, bruto domaći proizvod za devet meseci 2008. godine porastao je za 6,5%.

ПИТАЊЕ:

Које правне последице може да сноси послодавац због неварања радне књижице запосленом по престанку радног односа?

ОДГОВОР:

Радна књижица је јавна исправа на прописаном обрасцу, коју на основу захтева странке издаје надлежни општински орган. Радна књижица издаје са домаћем држављанину који је навршио најмање 15 година живота, страном држављанину и лицу без држављанства под истим условима.

Образац радне књижице, као и подаци који се у њу уписују су ближе наведени у Правилнику о радној књижици („Службени гласник РС“, број 17/97).

Захтев за издавање радне књижице незапослено лице подноси надлежном органу општинске управе према месту његовог пребивалишта, а запослени према месту његовог запослења. На дан почетка рада запослени предаје радну књижицу правном, односно физичком лицу код кога је засновао радни однос, о чему се запосленом издаје потврда.

Послодавац је дужан да запосленом врати уредно попуњену радну књижицу на дан престанка радног односа. Уколико послодавац запосленом не врати уредно попуњену радну књижицу, па због тога запослени затражи заштиту права пред органом инспекције рада, инспектор рада ће послодавцу на лицу места изрећи и наплатити новчану казну. Инспектор рада ће истовремено донети и решење на основу члана 269. Закона о раду, којим ће наложити послодавцу да у одређеном року отклони утврђену повреду Закона, на тај начин што ће запосленом вратити уредно попуњену радну књижицу, водећи рачуна да остављени рок за извршење буде што краћи. Уколико послодавац, ни у остављеном року, не врати запосленом уредно попуњену радну књижицу, односно не изврши решење инспектора рада, инспектор рада ће за учињени прекршај поднети захтев за покретање прекршајног поступка против послодавца, а запосленог ће упутити да заштиту својих права даље остварује у судском поступку.

ПИТАЊЕ:

Како и када се утврђује коначан статус студента?

ОДГОВОР:

Према одредби члана 79. став 1. Закона о високом образовању, високошколска установа организује и изводи студије у току школске године која, по правилу, почиње 1. октобра и траје 12 календарских месеци.

Одредбом члана 88. став 2. Закона о високом образовању је прописано да студент који се финансира из буџета и који у току школске године оствари мање од 60 ЕСПБ бодова, може наставити студије у статусу студента који сам финансира студије. Одредбом става 3. наведеног члана је прописано за студента који се сам финансира и који у току школске године оствари 60 ЕСПБ бодова из текуће године студијског програма, да може да се у наредној школској години финансира из буџета.

Испитни рокови за текућу школску годину студијског програма, прописани одредбом члана 90. став 6. Закона о високом образовању, су: јануарски, априлски, јунски, септембарски и октобарски.

Одредбама члана 90. став 5, 8. и 9. Закона о високом образовању је прописано да студент полаже испит непосредно по окончању наставе из тог предмета. Уколико студент не положи испит по окончању наставе, има право да га полаже још два пута у току исте школске године, а изузетно, ако му је преостао један неположени испит из студијског програма уписане године, има право да га полаже (трећи пут) у накнадном испитном року до почетка наредне школске године.

Имајући у виду напред наведено, као и одредбу члана 87. став 7. Закона о високом образовању, према којој студент који не положи испит из обавезног предмета до почетка наредне школске године, уписује исти предмет, одређивање статуса студента се може вршити тек након истека октобарског испитног рока, односно након истека накнадног испитног рока до почетка наредне школске године у смислу одредбе члана 90. став 9. Закона о високом образовању.

ПИТАЊЕ:

Да ли средња школа може да одбије издавање дупликата јавне исправе уколико је дупликат исте јавне исправе већ издала по ранијем захтеву?

ОДГОВОР:

Чланом 102. Закона о средњој школи (“Службени гласник РС”, бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/2002, 25/02, 62/03 и

64/03) прописано је да школа издаје дупликат јавне исправе на прописаном обрасцу, после проглашења оригинала јавне исправе неважећим у “Службеног гласнику Републике Србије”. У недо-статку прописаног обрасца школа издаје уверење о чињеницама унетиму евиденцију.

Законом није ограничено да школа издаје само један дупли-кат исте јавне исправе, односно уверење. Право на добијање дупликата, односно уверења не исцрпљује се његовим првим издавањем.

Према томе, средња школа не може да одбије издавање дупли-ката јавне исправе уколико је дупликат исте јавне исправе већ издала по ранијем захтеву. Праву ученика као заинтересованог лица одговара обавеза школе да по сваком захтеву, након спроведеног одговарајућег поступка, изда дупликат јавне исправе, односно уверење о чињеницама унетим у евиденцију коју школа води, без обзира на број раније издатих одговарајућих исправа.

ПИТАЊЕ:

Водила сам радни спор са послодавцем због незаконитог пре-станка радног односа, спор сам добила и враћена сам на рад. Интересује ме да ли, за период кад нисам радила због незако-нитог отказа, имам право да ми послодавац исплати накнаду за топли оброк и превоз?

ОДГОВОР:

У члану 191. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/2005 и 61/2005), утврђено је да ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад, ако запослени то захтева.

У овом случају, поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зара-де и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, сходно члану 191. став 2. Закона о раду. То значи да у периоду када није радио због незаконитог престанка радног одно-са, запослени нема право на зараду, већ само на накнаду штете и обавеза је послодавца да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде коју би остварио да је радио, као и да запосленом исплати друга примања на која је имао право по закону, колективном уговору или уговору о раду (јубиларна на-града, отпремнина при одласку у пензију и друго). Запосленом не припадају права која су условљена долазком на рад, као што је на пример накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла, накнада за исхрану у току рада и друго.

ПИТАЊЕ:

Да ли директор установе има право да упути наставника, ва-спитача или стручног сарадника на лекарски преглед и у току радног односа ако посумња у његову психичку, физичку и здрав-ствену способност?

ОДГОВОР:

Одредбом члана 111. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања («Службени гласник РС», број: 62/2003, 64/2003, 58/2004, 62/2004, 79/2005 и 101/2005) је прописано да у радни однос у установу може да буде примљен наставник, ва-спитач и стручни сарадник под условима прописаним законом и ако има одговарајуће образовање; психичку, физичку и здрав-ствену способност за рад са децом и ученицима и није осуђиван правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање шест месеци или није правноснажном пресудом осуђен за кривично дело против достајанства личности и морала.

Ставом 2. истог члана Закона је прописано да се услови из става 1. тог члана доказују приликом пријема у радни однос и проверавају се у току рада. Ставом 3. истог члана Закона је про-писано да наставнику, васпитачу и стручном сараднику престаје радни однос ако се у току радног односа утврди да не испуњава услове из става 1. тог члана или ако одбије да се подвргне лекар-ском прегледу.

Сагласно наведеном, директор школе као орган који одлучује о правима, обавезама и одговорностима запосленог може наставни-ка, васпитача и стручног сарадника у току трајања радног односа да упути на лекарски преглед ако посумња у његову психичку, физичку и здравствену способност. Како је психичка, физичка и здравствена способност за рад са ученицима, један од услова за рад на радном месту наставника и на радном месту стручног са-радника, лице које нема наведену способност не испуњава усло-ве да обавља послове нити наставника нити стручног сарадника.

U DISKOTEKU SAMO SA RODITELJIMA

Slovačke tinejdžere čeka serija zabrana i ograničenja s novim zakonom o omladini – maloletnike će u diskoteku pratiti roditelji, neće smeti u igrana na sreću da dobiju više od minimalne plate, a država će im odrediti i podobnu muziku i filmove. Idejni otac novog zakona je nezavisni poslanik Petr Gabura, a u uverenju da današnji stil zabave i novac samo kvare decu, njegovom pokušaju da se zakonom spase slovačka omladina pridružila se i grupa poslanika vladajuće koalicije. Nacrt zakona koji ta grupa poslanika predlaže parlamentu predviđa da mladi maloletnici, od sedam do 15 godina, u restoran mogu ući samo u pratnji roditelja, a da starije od 23 sata takođe moraju pratiti odrasli.

Noćni klubovi i barovi, prema tom nacrtu, biće potpuno zabranjeni svim maloletnicima, a ako hoće u diskoteku, moraće imati odraslu pratnju, što je nekad bila tradicija na završnim balovima čeških i slovačkih plesnih škola. "Znate li gde će biti roditelji? Napraviće za njih nešto poput dečjeg kutka u supermarketima, samo što neće imati balončice da ne bi polomili noge. Treba li taj zakon da bude kazna za nas ili za roditelje?", rekli su o predlogu zakona za jučerašnje "Hospodarske novine" učenici jedne srednje škole u Bratislavi.

Da maloletne Slovačke ne bi pokvario novac, biće im zabranjeno da učestvuju u igrana na sreću gde je zgoditak veći od minimalca, koji trenutno iznosi oko 250 evra. Iz trafika i s benzinskih pumpi nestaće pomografski i erotski časopisi, a radnje koje žele da ih prodaju moraju za to obezbediti posebnu prostoriju, u koju maloletnici neće smeti da uđu. Država će, prema tom zakonu, osnovati i nadzorni organ za decu i omladinu, koji će izraditi cmu listu nepodobnih umetničkih dela i video i audio programa, kao i medija kojima maloletnici neće imati pristup. Gabura nije zaboravio ni na kazne; one mogu biti novčane, koje će valjda platiti roditelji, ali i zatvorske – do dve godine za maloletnike koji poželeva da se zabavljaju na nepodoban način.

VEŠTAČKE BOJE UZROK HIPERAKTIVNOSTI KOD DECE

Naučnici pri Univerzitetu u Sauthemptonu utvrdili su da hiperaktivnost dece vidno skoči kada konzumiraju neke aditive hrane u poređenju s decom kojoj nisu dati isti sastojci. Britanska agencija za kontrolu hrane koja je naručila to istraživanje navodi da bi svaka efektivna odluka o zabrani određenih dodataka hrani morala da bude doneta na evropskom nivou. Dešava se da deca pate od poremećaja hiperaktivnosti povezanog sa manjkom koncentracije i posledično sa lošijim uspehom u školi. "Nakon što pojedju neke slatkiše ili popiju gazirano piće, deca postaju hiperaktivna. Prestanu da slušaju šta im govorite i počnu da rade sve ono što ne smeju", kaže jedan roditelj.

Roditelji su i ranije pojačanu aktivnost kod dece doveli u vezu sa onim što jedu, tačnije sa slatkišima, gaziranim napicima i "grickalicama" pri čemu se ispostavilo da su u pravu obzirom da su naučnici sa britanskog Univerziteta Sauthempton zaključili da aditivi u hrani mogu da budu neka vrsta okidača za izuzetno dečju hiperaktivnost. "Testirali smo veštačke boje koje se mogu naći u široko rasprostranjenj vrsti proizvoda koji se nalaze u dečjoj ishrani i nismo ustanovili koji su tačno aditivi odgovorni za pojačavanje aktivnosti kod dece", kaže doktorica Dajana Benford.

Nadležni za ishranu dece u školama i predstavnici britanske agencije za održanje standarda u hrani apelovali su na proizvođače da dobrovoljno izbace veštačke boje i druge aditive iz proizvoda namenjenih deci. Profesor Erik Milston sa Saseks univerziteta zato se zalaže za zabranu aditiva u proizvodima namenjenim deci i kaže da "samo stigli do tačke u kojoj više jednostavno nije prihvatljivo da industriji hrane dozvolimo da nastavi da stavlja veštačke boje i sintetičke dodatke u prehrambene proizvode koji su namenjeni i koji se namerno reklamiraju i prodaju deci i bebama".

UŽIVAJTE I ZARADITE

Ko ne bi poželeo da šest meseci uživa u doko-lici na tropskom ostrvu a uz to dobija primamljivu platu? Taj "najbolji posao na svetu" nudi jedna australijska država koje želi da promovira turizam. Uz platu od 150.000 australijskih dolara (105.000 američkih), onaj ko dobije posao dobiće i plaćenu avionsku kartu od mesta u kojem stanuje do ostrva Hamilton, u Velikom koralnom grebenu, saopštila je vlada Kvinslenda. Zauzvrat, "čuvar ostrva" imaće zadatak da se šeta po plažama sa belim peskom, da roni i istražuje podvodni svet, obavlja neke sitne poslove i svake nedelje puni blog fotografijama i video snimcima.

Izabranik, koji će stanovati u kući sa tri sobe, bazenom i golf terenom, mora da bude i dobar plivač, da bude komunikativan i da je sposoban da čita i piše na engleskom jeziku. "Biće potrebno da sa vremena na vreme izveštava medije o onome šta se događa na ostrvu. Dakle, kandidati ne treba da budu stidljivi, treba da vole more, sunce, aktivnosti na otvorenom", objasnio je vršilac dužnosti premijera Kvinslenda Pol Lukas.

Zainteresovani iz celog sveta kandidaturu mogu da podnesu do 22. februara na sajtu www.islandreefjob.com. Dosad se prijavilo više od 200 kandidata iz 133 zemlje i niko iz Srbije. Početkom maja 11 finalista suočiće se na ostrvu, a pobjednik posao počinje 1. juna.

PORODICA U TRANZICIJI

U Vojvodini 80 posto porodica funkcioniše po tradicionalnom sistemu, u kojem je muškarac zadužen da zarađuje novac, a žena brine o domaćinstvu i vaspitanju dece. Ostatak su egalitarne porodice u kojima ne postoji podela poslova na muške i ženske, a koje imaju odlične uslove za razvoj dece, istakla je psiholog Marija Zotović Kostić. "Vaspitni stil u ovim porodicama je topliji, veća je emotivna bliskost i veće podsticanje autonomije članova porodice. Roditelji su ovde emotivno pristupačniji i celokupna klima je povoljnija", kaže Zotovićeve.

Tradicionalne porodice se lakše suočavaju sa stresnim situacijama i lakše prolaze kroz krize. Teška materijalna situacija loše utiče na stanje u porodici i neretko dovodi do svada i razvoda, a nedostatak novca dovodi do stvaranja porodica u kojima tri generacije stanuju pod jednim krovom. Teškoće modernoj porodici stvara i nedostatak adekvatnih servisa za čuvanje dece, kaže psiholog Zoran Saveski. "Sve je više roditelja koji rade kod privatnika, radno vreme je do kasno u noć, tada angažuju ženu za čuvanje ili majka daje otkaz i ostaje kod kuće. Naši servisi su veoma skromni, nefleksibilni, kruti i ne odgovaraju potrebama ovog trenutka i ovih roditelja", ističe Saveski.

Porodica se trenutno nalazi u prelaznom periodu – menjanju se uloge u porodici, počinje da se napušta tradicionalni model porodičnog funkcionisanja, međutim, nove porodične uloge još nisu definisane. To dovodi do situacija da je uloga muškarca u porodici i dalje samo da zarađuje dok žena radi puno radno vreme, obavlja kućne poslove i brine o deci.

SRUŠIO SVOJE DELO

Najdžel Grej mesecima je pokušavao da naplati posao koji je obavio za Anitu Dovej iz Šorehama u Britaniji. Pružio joj je drugu priliku čak nekoliko puta, a nakon toga zapretio joj je i tužbom. Ništa od toga nije upalilo pa je Najdžel odlučio da priču završi na svoj način. Uzeo je malj od osam kilograma i uputio se prema kući Dovejove. Cilj je bio jasan. Krenuo je da sruši svojih ruku delo. "Dok sam gledao kako moje delo nestaje u prašini, istovremeno me je obuzimao i napad zadovoljstva i napad tuge. Ne želim da ta žena uživa u našem neplaćenom trudu" – kaže Grej koji je vlasnik male građevinske kompanije.

Taj gubitak ga je pogodio u najgorem trenutku. Zimi je izuzetno teško raditi zbog niskih temperatura. Dovejova, koja je za vreme rušenja predvorja gledala TV u kući, nije komentarisala rušenje. U decembru je angažovala Najdželovu firmu da joj napravi stakleni vrt u dvorištu iza kuće, a nakon toga zamolila ga je i da joj izgradi predvorje. Kad je završio s poslom, Najdžel nije dobio platu, a Anita je koristila bezbroj opravdanja. Čak je jednom rekla i da joj je suprug preminuo, što se kasnije pokazalo netačnim. Grej je nakon mnogo poziva dobio ček na puni iznos, ali se kasnije ispostavilo da je nevažeći. "Grad me je potpuno podržao u razbijanju predvorja" – nastavlja Najdžel. "Vratili su mi novac i rekli mi da ostavim građevinski materijal na prilazu, a ona će njima morati da podmiri troškove rušenja".

